

gøre Virkning. Det var de slet ikke; de var kun møntede paa at fremdrage Kendsgerninger, derfor fremdrog jeg, at ganske vist aabner Lovforslaget Adgang for Landarbejdere til at komme i Besiddelse af Jord, men kun under den bestemte Forudsætning, at disse Landarbejdere i Øjeblikket er i Besiddelse af betydelig Kapital. Det er de ikke. Derfor vil Loven i den af Regeringspartiet foreslaaede Skikkelse kun blive anvendelig for Kapitalister, og jeg skal tillade mig at gøre det ærede Medlem fra Rønne opmærksom paa, at dersom det Lovforslag, han holder saa meget af, virkelig bliver Lov, vil alle de Tusinder af forhenværende Gaardmænd, som under Højkonjunkturerne har solgt deres Gaarde og nu sidder paa Stationspladserne og lever af deres Rentepenge, og som har opdaget, at disse ikke rigtig slaar til med de dyre Priser, vi har for Tiden, troppe op og tage den Jord, som Frigivelse af Præstegaardsjorden og Jorden fra Len og Stamhuse vil fremskaffe; men Landarbejderne, som vi ønsker at lovgive for, vil ikke komme, for de har ikke de fornødne Penge. Det er det, jeg vil slaa fast som en Kendsgerning, og det fremdrog jeg ikke for at trække noget frem, der skulde gøre Virkning.

Det ærede Medlem fra Rønne forsvarede saa, at 55 Aars Alderen skulde ombyttes med 50 Aars Alderen. Det var et meget svagt Forsvar, han fremførte, og jeg tror heller ikke, det vil vise sig heldigere, naar det ærede Medlem vil forsvare, at Kommunalbestyrelserne skal give disse Anbefalinger, og naar det ærede Medlem siger, at Kommunalbestyrelserne kender disse Mennesker. Jeg troede ikke, det ærede Medlem kun kendte Forholdene i Rønne. For jeg er selvfølgelig paa det rene med, at skønt Rønne er Hovedstaden paa Bornholm, er den dog ikke større, end at et almindelig velbegavet Menneske som det ærede Medlem selvfølgelig Tid efter anden lærer de forskellige Mennesker at kende. Men i de større Kommuner vil det vistnok være meget sjældent, at Medlemmerne af Kommunalbestyrelsen virkelig kender alle Kommunens Beboere. Derfor beklager jeg meget, hvis Ændringsforslaget bliver vedtaget, fordi det vil give Kommunalbestyrelserne et forøget Arbejde, og de har i Forvejen mere end tilstrækkeligt.

Det ærede Medlem fra Lejre (N. Frederiksen) sagde, at efter hans Mening vilde der ikke blive nær Jord nok af den Jord, der kom fra Præsteembederne og fra Len og Stamhuse. Derfor maatte der

efter hans Mening gives en almindelig Til-ladelse til Ekspropriation af Jord, for at man til enhver Tid kunde have tilstrækkelig Jord til at fyldestgøre Efterspørgselen. Her tager det ærede Medlem efter min Mening ganske fejl. Dersom man kun vil have Jord disponibel til de Mennesker, jeg mener, man skal have den disponibel til, nemlig de Landarbejdere, som har Midler til at overtage saadanne Brug, vil der i en overskuelig Fremtid blive tilstrækkelig Jord, netop ud af den Jord, som stilles til Raadighed fra Præstegaarde og Len og Stamhuse. Men dersom man, som det ærede Medlem ønsker, vil have, at ethvert Menneske i Samfundet uden Hensyn til, hvor stor Kapitalist han er, kan faa indtil 7 ha middelgod Jord, vil jeg indrømme, at saa bliver Jorden fra Præstegaarde og Len og Stamhuse ikke tilstrækkelig. Saa kan der kun blive Jord at faa i det frie Marked. Jeg kan ikke se rettere, end at naar man staar overfor en Kapitalist, som har Penge nok til at købe Jord i det frie Marked, og man saa lader Staten hjælpe ham til at faa Jord, bliver det at tage Jord fra den fattige Mand og give den til den rige, altsaa det omvendte af, hvad der burde gøres, og det kan vi i hvert Fald ikke være med til.

Det ærede Medlem vilde slaa fast, at min Villie til at hjælpe de ubemidlede var meget ringere end hans. Jeg ved ikke, med hvilken Ret det ærede Medlem fremsætter denne Paastand. Vi vil ved Behandlingen af det andet Lovforslag, som staar paa Dagsordenen, komme nærmere ind paa det Forhold, og jeg skal derfor ikke i Øjeblikket nærmere udbrede mig herom. Men jeg vil tillade mig at slaa fast overfor det ærede Medlem, at min Villie til at hjælpe de ubemidlede ved det foreliggende Lovforslag er betydelig større end hans, idet jeg gennem de Ændringer, vi har foreslaaet, vil forhindre, at den Jord, de ubemidlede skal have, gives til Kapitalisterne; men det ærede Medlems Velvillie overfor Kapitalisterne ved dette Lovforslag er — det vil jeg indrømme — betydelig større end min. Den Stilling overlader jeg ham med største Fornøjelse.

Det maa bero paa en Misforstaelse, naar det ærede Medlem fra Ribe (Bror-sen) mente, at jeg havde beklaget Partiet Venstre. Det ligger ganske udenfor min Opgave. Jeg beklagede overfor Samfundet, at Venstre havde taget en bestemt Stilling til en bestemt Sag, og det har jeg selvfølgelig Lov til. Men at beklage Venstre indlader jeg mig ikke paa; det maa blive